

QVÆSTIO MEDICA.

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBVS MANE AGITANDA, IN SCHOLIS

MEDICORVM, DIE IOVIS VI. APRILIS, MAGISTRO PHILBERTO GUYBERT

DOCTORE MEDICO MODERATORE.

An Rabiei mare?

643.

VENENVM (quod forinsecus adueniat corpori sic dicitur, nunquam enim quoin corpore generatur venenum est) id omne appellamus, quod admissum, vel totum animal corrumpit vel multum lædit, qualitate nimium exuperante, latente malignitate, seu totius naturæ suæ contrarietate. Nusquam alimentum esse potest. Cumque alimenta tantum assumpta prosint, illud assumptum & admotum, non tamen quodcumque & assumptum & admotum nocet. Ex venenis duo morborum genera veniunt, quorum alij contagiosi & venenati, alij sunt tantum venenati. Contagiosi vitium in aliud inferunt, vt pestis siue ab aura venenata, siue ab elemento corrupto nata. Venenati tantum, licet ictu alicuius serpentis e. g. aut pharmaco, vt cicuta, contigerint, in aliud tamen virus suum non emittunt. Omnium pessimi venenati & contagiosi sunt.

VICVMQVE contraria contrarijs curat medicè & methodicè facit. Venenato igitur morbo triplici ratione erit occurrendum. Primò occultæ malitiæ (quæ ex certa elementorum commixtione etiam oritur) ea opponet remedia, quorum vis occulta quidem, certo tamen experimento comprobata, venenum retundit & frangit. Secundò, exuperantibus qualitatibus summas etiam obijci curabit. Tertiò, si quædam nobis infensa sint utrâque ratione (quæ omnium sunt funestissima) suppeditabit peritus vir, ea remedia, quæ utrâque facultate, vi deleteriæ resistent. Commune omnibus venenis remedium est quodcumque cor corroborat, primumque venit vsurpandum; licet enim vel functionibus animalibus primò læsis, in cerebrum videatur destinatum venenum aliquod, vt hyoscyamus, vel in pulmonem, vt lepus marinus, vel in vesicam, vt cantharides, vel in reliqua organa facultati naturali inseruientia, vt Ephemerum Colchicum, in cor tandem inuadere conatur, neque ea venena dicenda sunt quæ vitæ arcem non demoliuntur.

CANIS, calidum & siccum animal, ideoque humori atrabilario generando aptissimum, rabiei fomitem in se habet, calore & frigore pariter excitandum. Omnium porro affectuum rabies pessima. Quæ mentis ⁱⁿ febrem habet perpetuam ab atrabilario humore incensam, qua qui corripuntur, cogitationibus, dictis, & factis absurdis, vt in reliquis melancholicis affectibus innotescunt, in obuios quosque immaniter, inuadentes, sæuiunt dentibus & vnguibus liquidorum & pellucidorum aspectu vehementer & horrendè commoti. Venenatus & contagiosus morbus à Cane primum in aliud animal propagatur, vel morsu (omnis autem feræ morsus venenatus est) vel etiam spuma interius aut exterius excepta, altius tandem penetrante, pro corporum habitu & temperamento in illud lentius, citius in illud vires exerit; Biliosi facilius vt à venenis omnibus corripuntur. Cerebrum primum manifestè lædit, totum deinde corporis habitum, postremò cor, confirmatus remedijs non cedit, neque si vulnus supradentes, miserrimum morbi genus.

CONVENIT pessimum malum cum melancholicis affectibus, quod vt plurimum ad legitima remedia ferociens, technis sit inuadendum. Habet cum venenatis commune, vt apertis qualitatibus non cedat omnino; cum morbis vulgaribus vt contrarijs mitescat, peculiare verò sibi vt similibus curetur. Hinc medicamenta calida & sicca huic calido & sicco affectui mirè conferunt. Aqua, frigidorum & humidorum frigidissimum & humidissimum, epota prodest; vulneri admodum irreparabile damnum & interitum adfert. Curationis duo scopi præcipui, vnus virus parti demorsæ vel saluæ aspersæ impactum reuellit & detergit. Alter impressam parti malignam affectionem discutit; vnum præstant cucurbitulæ, cornua, oris fustio periculiosior, vstio veligne vel medicamento septico, calefacientia & attrahentia medicamenta; alterum efficiunt Antidota & Alexipharmaca tota substantia veneno aduersa, inter quæ pimpinella non vltimum tenet locum, sed præstat omnibus

MARE, fecundissimum elementum (quippe quod fecundum etiam elementum veluti quintum salem procreet) cum apertis tum occultis qualitatibus venenum illud attrahens, detergens & absorbens. Si namque malum cessurum sit technis, nullibi locorum citius assuescet aquarum conspectui & vsui quàm in mari, vbi aliquoties demersus fuerit æger. Si contrarietate expellendum est, in aqua summum pariter frigus & humor est; si similitudine, sal aderit calidus & siccus, omnisque corruptionis vindex, vera Lucretio panacea. Admoue hunc vulneri, proritatio fluorem excitabit, & in longum tempus protrahet, remedium non aspernandum. Calore foras alliciet, si quid veneni subierit altius. Aqua marina inuito, vt fit, stomacho excepta vomitum ciet, omnibus venenis vilem, totumque corpus vehementius commouet. Quod si occultas requiris proprietates, iam vulgavit illas experientia; neque elemento vires omni admiratione maiores denegandæ sunt à quo cæterorum elementorum vires (ex quibus occultæ proprietates,) non temere fortè dimanasse creditum est.

Ergo Rabiei mare?

90

F.M.P.
PHILBERTUS

Proponebat Lutetia F. MALLET Locouerienfis, anno R. S. M. DC. XXIII.